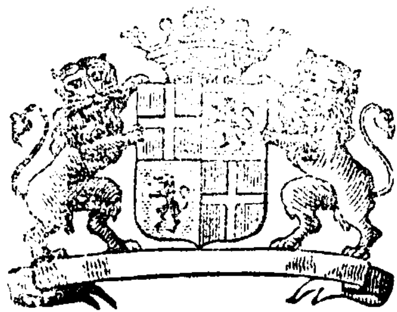
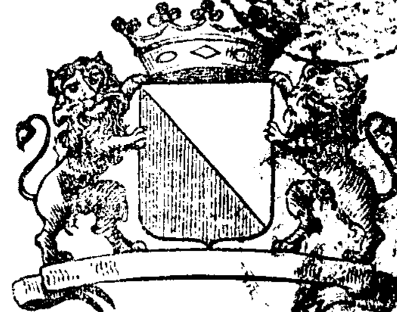
Ao. 1858. No. 52.

DINGSDAG 2 MAART.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelezen eene missive van den Heer Commissaris des Konings te Utrecht dd. 22 December 1857 No. 1 AZ. daarbij in herinnering brengende de aanschrijving van ZHEG. van 20/23 October 1856 No. 1 AZ., houdende mededeeling, dat het meermalen gebleken is, dat de hekken en afsluitingen, welke op de particuliere overwegen langs de spoorwegen zijn gesteld door de eigenaren niettegenstaande de herhaalde en dringende waarschuwingen der betrokken spoorweg-directie, somtijds worden opengelaten, waardoor een gemis van afsluiting ontstaat, waarvan vooral met het oog op de treurige gevolgen welke het loopen van vee op de spoorwegbaan hier en elders heeft gehad de verantwoordelijkheid billijkerwijze niet aan de spoorweg-directie kan worden opgelegd.

Hebben goedgevonden en verstaan de betrokken eigenaren of bruikers der landen alwaar overwegen over den spoorweg zijn verleend en daargesteld, voor zooverre die in deze gemeente zijn gelegen, uit te noodigen, zoowals zij worden uitgenoodigd bij deze, om zorg te dragen, dat de bedoelde hekken behoorlijk worden gesloten.

Utrecht, 30 Dec. 1857. Burgemeester en Wethouders voornoemd
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven
H. G. RÖMER.

UTRECHT 2 Maart.

*— Tot gewone leden van het Historisch genootschap, gevestigd te Utrecht, zijn benoemd de heeren: *W. J. Hofdijk* en jhr. mr. *H. M. van Weede* te Amsterdam, mr. *J. F.* baron *van Reede van Oudtshoorn*, mr. *A. W. Wichers*, mr. *W. J. Roijaards*, *C. P. F. G. van Emden* en *G. Barger* te Utrecht: en tot honorair lid de heer *J. Lothrop Motley*.

§— Ingevolge de bepaling van art. 14 der wet van den 5 Okt. 1841, is van regerings-wege aan de Kamer medegedeeld het Verslag, en bijlagen, dat door de Algemeene Rekenkamer, insgelijks overeenkomstig het voormeld artikel, aan Z. M. den Koning, wegens het resultaat harer werkzaamheden over het jaar 1856, is aangeboden.

— Men verneemt uit eene goede bron, dat de te Munster plaats gehad hebbende onderhandelingen, omtrent het punt van aansluiting van den spoorweg van Zevenaar naar Rheine, tot nu toe tot geen definitief resultaat geleid hebben en de Hanoversche en Pruissische kommissarissen vertrokken zijn, om van hunne góevernementen nieuwe instruktiën te erlangen.

De Pruissische kommissarissen verlangen de aansluiting te Gronau, terwijl de Hanoversche die verlangen in de rigting van Gildehaus.

— Tusschen de verdedigers der maleijers en het openbaar ministerie bij het geregtshof te Arnhem zijn de diskussiën nog al warm geweest, vooral omdat de adv. gen. de wijze, waarop de advokaten hunne sympatie voor de beschuldigden aan den dag legden berispte, waarop door de verdediging werd geantwoord, dat zij daaromtrent geene verantwoording verschuldigd was, dan alleen aan God en het geweten.

Gister heeft het hof *Sidin (serang)*, *Kasidin*, *Pa Seno* en *Klaas Ledesma* schuldig verklaard aan rebellie jegens den kapitein en den eersten stuurman en hen veroordeeld de eerste tot 10, de drie laatsten tot 8 jaren tuchthuisstraf.

— Gister werd aan de Leijdsche Hoogeschool tot dokter in de medicijnen bevorderd de heer *L. J. Herckenrath*, geb. te Amsterdam, na verdediging van een akademisch proefschrift, bevattende bijdrage tot de kennis van den bouw en verrigting der *vesicula seminalis* en van het verdikte einde van het *vas deferens* bij den mensch.

— Den 27. Febr. is aan de Hoogeschool te Groningen tot dokter in de verloskunde bevorderd de heer *A. J. de Groot*, med. dokter te Kollum.

— De gemeente Wanneperveen is slechts met groote moeite aan een groot onheil ontsnapt. Door kwaadwilligheid schijnt er brand ontstaan in riet en kreupelhout, dat digt bij het dorp stond. De vlammen begonnen de kom der gemeente meer en meer te naderen; met de grootste inspanning heeft men toen den brand nog bij tijds kunnen meester worden.

— Zaturdag werd door de kon. Nederl. Yachtklub, in haar vereenigings-gebouw, eene algemeene vergadering gehouden, welke door Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden werd gepresideerd; onderscheidene nieuwe leden werden daarin aangenomen.

Aangaande het te Rotterdam gevestigde roeikorps der vereeniging, werd door Z. K. H. medegedeeld, dat sedert de oprigting van dat korps 442 kweekelingen aan boord van schepen zijn geplaatst, en dat de leerlingen, behalve hunne gewone oefeningen in het roeijen, in den vorigen zomer, dagelijksch praktisch onderwijs hebben genoten aan boord van het voor Rotterdam gestationeerde marine-vaartuig. Aangaande het roeikorps te Dordrecht, werden insgelijks gunstige mededeelingen gedaan.

Van de kommissie tot bevordering van het onderzoek naar de verschijnselen op den oceaan werd gezegd, dat zij in het vorige jaar verblijdende uitkomsten heeft opgeleverd, en het haar aan nieuwe bewijzen van belangstelling niet heeft ontbroken. Die kommissie heeft, ten einde den lust tot het doen van waarnemingen op zee bij de gezagvoerders op te wekken, besloten, medailles uit te loven aan hen, die een te bepalen aantal journalen, behoorlijk ingevuld, zullen hebben ingeleverd.

— Wij hebben dezer dage melding gemaakt van een werkje van den heer *Ruijs*. De schrijver heeft gemeend, dat onze beoordeeling ook zijn persoon trof; niemand zal die meening, naar we vertrouwen, met hem deelen; wat we alleen wilden doen uitkomen is dat, niettegenstaanden den titel, de brochure geene socialistiesche strekking heeft, dat wij ons met de gevolgtrekking, op onjuiste praemissen gebouwd, niet konden vereenigen, maar dat het ongunstig oordeel, dat deze brochure moest treffen, den beoefenaar der wetenschap daarom niet geheel behoefde af te schrikken.

Zonder aan het verzoek van den heer *R.* te kunnen voldoen, om een artikel over onze beoordeeling van zijne brochure op te nemen, 't geen slechts tot een voor onze lezers minder aangenaam geschrijf zou aanleiding geven, meenden wij het bovenstaande nog ter loops te moeten releveren.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 28 *Feb.* 0.06 El; + AP., 7.01. Gev. 34 d.
Arnhem, 1 *Maart.* 0.00 El; + AP. 6.89. Gev. 12 d. 6 duim onder 0.

Door de sterk aanhoudende vorst, is de passage met de pont van het veer nabij Wijk bij Duurstede gestremd.

Met eene kleine pont echter tracht men nog los vee over te zetten *boven* de stad bij de Hulscher-krib.

Waterhoogte 6.06 El onder nul; — gevallen in de laatste 24 uren 0,10 El.

De Rijnhoogte was den 1. Maart te Keulen 1 voet of 1 voet 5 duim Rijnlands.

Maandag was er te Keulen weinig drijfijs in de rivier. Den 28. Feb. dreef er te Koblenz veel en sterk ijs in den Rijn; in de Moezel minder. De Moezel lag op verscheidene plaatsen digt. Te Oberwesel lag het Rijn-ijs den 28. Feb. tot boven Caub digt.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In deze zitting, die door geen der ministers werd bijgewoond, is ingekomen eene missive van den minister van finantiën, waarbij deze kennis geeft, dat hij door den koning gemagtigd is, om al de wetsontwerpen betrekkelijk de herziening van het belastingstelsel, in verband met dat der gemeenten, in te trekken. Hij deelt daarbij tevens mede, dat hij den koning verzocht heeft, een eervol ontslag als minister van finantiën te bekomen, waarop door Z. M. vooralsnog niet is beschikt.

Nog is ontvangen eene missive van den minister van justitie, van gisteren, houdende kennisgeving, dat Z. M. hem gemagtigd heeft, het wets-ontwerp nopens de zamenstelling van de regterlijke magt en het beleid der justitie in te trekken. Hij deelt tevens mede, dat hij den Koning eerbiedig verzocht heeft, als minister van justitie te mogen aftreden. Beide missives worden voor kennisgeving aangenomen.

Is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een wets-ontwerp, strekkende tot nadere vaststelling van de staatsbegrooting voor het Departement van Oorlog voor 1858. — Verzending naar de afdeelingen.

Eenige adressen zijn naar de kommissie voor de verzoekschriften verzonden.

De vergadering wordt tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Verhandelde in den Gemeenteraad van Wijk bij Duurstede
op den 25. Februarij 1858.

1°. De heer *Philipse* wordt beëdigd als Heemraad van het kollegie van het gemeene land des Wijkschen geregts.

2°. Mededeeling dat door Gedeputeerde Staten, de gemeente-rekening over 1856 is goedgekeurd.

3°. Wordt besloten om voor deze gemeente nog een tweeden veldwachter aan te stellen, tevens belast met de funktie van stads kommies, een en ander als een gevolg der invoering van den Rijksveldwacht.

4°. Idem om aan den gemeente sekretaris de heer *J. A. A. Huijgens* eene gratifikatie toe te leggen van *f* 50.— als bewijs van erkentelijkheid voor zijne vele en gewigtige diensten, in genoemde zijne betrekking aan de gemeente bewezen.

5°. Werd in behandeling gebragt eene verordening op het keuren van vleesch, enz.

Ten gevolge eener motie van orde, werd de voortzetting der beraadslaging gesloten en deze aangelegenheid tot eene nadere vergadering uitgesteld.

☛ *Zie vervolg der berigten in een Bijvoegsel.*

Tentoonstelling van Oudheden,

door de Maatschappij *ARTI et AMICITIÆ* **in April e. k. te houden.**

*** De Kommissie voor bovengemelde Tentoonstelling, ontwarende, dat de Inzenders van Voorwerpen op de **Tentoonstelling**, in het vorige jaar door het **Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen** gehouden, in de meening verkeeren, dat deze Voorwerpen niet op de thans te houden zullen worden geplaatst, voelt zich verpligt aan die inzenders bekend te maken, dat **alle** voorwerpen, vallende in de termen van haar programma, in dank zullen worden aangenomen.

Amsterdam, 1 Maart 1858. Namens de kommissie voornoemd, D. VAN DER KELLEN Jr. Sekretaris.

GENOOTSCHAP VOOR LANDBOUW EN KRUIDKUNDE.

*** **Tentoonstelling van Planten en Bloemen**, op 19, 20 en 21 Maart 1858, in de Zaal naast den Schouwburg te Utrecht, van 's morgens 10 tot 's namiddags 5 ure.

Opgave ter inzending vrachtvrij aan den Secretaris, vóór of op 14 Maart.

Vrachtvrije inzending op Dingsdag 16 Maart, van 's morgens 9 tot 's namiddags 7 ure.

Algemeene Vergadering in de Zaal van den Schouwburg te Utrecht, op Zaturdag 20 Maart e. k., ten 11 1/2 ure.

Het Hoofdbestuur,
A. H. METELERKAMP, Voorzitter.
P. H. TADDEL, Secretaris

(*Vrij van zegel.*)

OPENBARE AANBESTEDING.

*** Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht zullen, op Zaturdag den 13. Maart 1858, des namiddags ten één ure, ten Stadhuize in het openbaar aanbesteden de leverantien van:

1°. **Eenige Houtwaren;**
2°. **IJzer, Vijlen en Spijkers;**
3°. **Lood, Tin en Zink;**
4°. **Verfwaren, Oliën en Glas.**

De bestekken liggen ter inzage aan Stads-Timmerhuis achter Klarenburg.

Utrecht, den 27 Februarij 1858.

De Secretaris der Stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

ZUID-HOLLANDSCHE BRANDVERZEKERING MAATSCHAPPIJ,

gevestigd te Amsterdam en goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 19 December 1857.

*** Het Kapitaal van deze Maatschappij is bepaald op **300.000 gulden** en onder het bestuur der Hoog Edele Heeren Jonkh. P. A. O. VAN WAVEREN PANCRAS CLIFFORD, P. BLOM, Mr. J. J. DELBAERE, Mr. L. METMAN als Commissarissen, en den Heer O. P. N. BLOM als Directeur.

Deze Maatschappij verzekerd en herverzekerd alle *Roerende* en *Onroerende Goederen*, *Koopmanswaren*, *Fabrieken*, *Binnenlandsche Vaart*, enz.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den gevolmagtigde Agent voor de provincie Utrecht, den Heer C. F. OVERWIJN, waar dagelijks Assurantie posten zullen worden aangenomen.

Adres *C. F. Overwijn*, Mr. Timmerman, wijk B. No. 72, te Utrecht.

*** Men verlangt te **Huren** met 1 Mei aanstaande: Een goed onderhouden HUIS, bevattende niet minder dan acht Kamers, ongerekend die voor bedienden en huishouding benoodigd, voorts met *Tuin* en *Koetshuis*, gelegen op een der aanzienlijkste standen van Utrecht, of in de onmiddelijke nabijheid van de stad. Aanbiedingen daartoe te adresseren onder letter P. bij de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, te Utrecht.

*** Bij fatsoenlijke burgerlieden verlangt een Jong Mensch, die zijne bezigheden buiten 's huis heeft, KOST en INWONING met VRIJE KAMER. Reflecterende gelieve zich met opgaaf van den prijs per maand, franco onder lett. J. D. A., Bureau dezer Courant, te adresseren.

*** Men vraagt op een Buiten nabij Utrecht tegen Mei: eene zeer bekwame **Keukenmeid**, niet beneden de 30 jaren. Adres *franco* brieven, letter D. bij den Boekhandelaar B. DEKEMA te Utrecht.

*** APEL is gearriveerd met beste geleerde **GOUDVINKEN** en **SAKSISCHE KANARIE-VOGELS**; te koop in *den Edelen Baas*, te Utrecht.

*** Bij GEBROEDERS BINGER, te Amsterdam, is uitgegeven:

SCHETS VAN DE GESCHIEDENIS DER NEDERLANDEN,

OPGEHELDERD MET AFBEELDINGEN DOOR **W. J. HOFDIJK.** — Royaal 8°. *f* 3.60.

Aan dit werk, opgeluisterd met **153 Afbeeldingen tusschen den tekst, 40 Platen, 3 Kaarten** en een **omslag met de wapens der Provintiën van Noord- en Zuid-Nederland**, is terstond bij zijn verschijning de levendigste toejuiching te beurt gevallen. — Voornamelijk ingerigt ten leiddraad bij 't onderwijs op **Hoogescholen, Gymnasiën** en **Instituten**, wordt het tevens aanbevolen aan allen die een beknopt en met naauwkeurige afbeeldingen toegelicht overzigt der **Geschiedenis van ons volksbestaan** wenschen te verkrijgen. Ook verdient het als hoogst **nuttig** en **sierlijk Boekgeschenk** bijzonder in aanmerking te komen.

*** Door vertrek naar elders, zal de betrekking van **Onderwijzer in het Handteekenen** aan de Technische School alhier, met het einde van den cursus openvallen. Sollicitanten worden verzocht zich vóór of op den 31. Maart schriftelijk aan te melden bij den Directeur der school, den Heer GROTHE. Zij, die, behalve het *hand-* en *ornament-teekenen*, ook met het *boetseeren* bekend zijn, zullen bij voorkeur in aanmerking komen.

*** De ondergeteekende waarschuwen een *iegelijk*, geene goederen wat het ook zij, op onzen naam af te geven zonder geld of schriftelijk bewijs, daar hetzelve niet zal voldaan worden.

Utrecht, 2 Maart 1858.
F. RIKKERS.
A. RIKKERS, geb. PITLO.
Restaurateur, in het Wed.

ONDERWIJS.

*** De ondergeteekende verwittigt zijne Stadgenooten, dat hij met primo April, voor kinderen uit den fatsoenlijken burgerstand, aan zijne inrigting de gelegenheid zal openstellen, om, behalve in alle vakken van het Lager Onderwijs, in Zang, Teeken-, Wis- en Natuurkunde, ook grondig onderwijs te ontvangen in het Fransch, Hoogduitsch en Engelsch.

Het onderwijs in ééne of meer der genoemde talen en in de Wiskunde kan ook bijgewoond worden door hen, die van de Hollandsche school geen gebruik maken. J. MARS, Jz. St. Janskerkhof.

OESTER-BERIGT.

*** A. VAN BROEKHUYZEN, in de Lijnmarkt te Utrecht, heeft heden weder ontvangen eene partij versche TEXELSCHE en ENGELSCHE OESTERS; opregte *Engelsche Sprot*; Zoete Messinasche *Chinaasappelen*, *Citroenen*, *Limoensap* en alle soorten van *Minerale Wateren*; echt *Bitterwater* en fijne *Engelsche Bieren*.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn van eene bewonderenswaardige uitwerking bij *leverziekte*. A.... M.... B...., te Durgerdam, bevond zich gedurende geruimen tijd in een bedenkelijken toestand, voortvloeiende ui leverkwaal; vele geneesmiddelen werden te vergeefs door haar gebruikt. Sedert twee maanden gebruikte zij eindelijk de pillen van *Holloway*, en, de voorschriften stippelijk opvolgende, ondervond zij spoedig eene geheele verandering in haar gestel. Binnen weinig tijds verscheen de bloem der gezondheid weder op haar gelaat, tot eene aangename verrassing van alle hare vrienden. Deze pillen zijn ook zeer aanbevelenswaardig bij alle ongesteldheden der maag en der ingewanden.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

*** Bij de Wed. J. R. VAN ROSSUM, Boekhandel te Utrecht, is uitgegeven de *tweede druk* van

DE KRUISWEG,

door J. J. PUTMAN,
Oud R. K. Missionaris en Pastoor te Utrecht,
met het **STABAT MATER**
van P. VAN DER PLOEG,
R. K. Pr. en Professor in het Seminarium te Warmond.
Prijs 10 Cents.

Deze Kruisweg oefening, in de St. Catharinakerk, en van O. L. Vrouwen (buiten de Wittevrouwenpoort) in gebruik, is bij alle R. K. Boekhandelaren verkrijgbaar.

Verder wordt met goed succes gedebiteerd:

Liguori, HET SMARTELIJK LIJDEN EN STERVEN VAN O. H. JESUS CHRISTUS. Een Gebeden en Meditatieboek in den H. Vastentijd. In linnenband *f* 1.40

Hillegeer, DE DEUGD VOOR ALLE STATEN . - 0.40
" HET ZALIG JAAR - 0.35
" DE DEUGD VOOR DIENSTBODEN . - 0.12 1/2
" DE KUNST VAN WEL TE STERVEN . . - 0.30

*** Bij de firma L. E. BOSCH EN ZOON te Utrecht, is verkrijgbaar gesteld:

PROEVE VAN BETOOG, dat grondeigendom niet kan bestaan, door W. RUIJS, Schrijver van den OPEN BRIEF *aan Dr. E. VAN VOORTHUIJSEN, naar aanleiding van diens voorlezing over werkverschaffing.* — (Voor rekening van den Schrijver.) Prijs 40 Cents.

*** Bij de ERVEN F. BOHN, te Haarlem, ziet het licht:

No. 3 van de nieuwe reeks der

STICHTELIJKE UREN

VAN

Ds. NICOLAAS BEETS.

Tot 1 April is de prijs per Jaargang *f* 3.90, later *f* 4.20.

☞ Het tweede stuk van dit N°., getiteld *Het volmaakte werk der Lijdzaamheid* (zijnde de preek door den Schrijver gehouden in de Jacobi-kerk 24 Januarij ll.) is ook afzonderlijk te bekomen à 25 Cent.

Marktberigten.

Utrecht, 27 Feb. *Winter Tarwe* van *f* 8.25 tot *f* 10.2 *Winter Rogge* van *f* 6.25 tot *f* 6.60. *Zomer Garst* van *f* 5.00 tot *f* 6.00. *Zand Boekweit* van *f* 7.50 tot *f* 8.2 *Zware Haver* van *f* 4.90 tot *f* 5.35. *Ligte Haver* van *f* 0.00 tot *f* 0.00. *Duiven Boonen* van *f* 7.75 tot *f* 8.0 *Paarden Idem* van *f* 7.50 tot *f* 7.75. *Peren* van *f* 0.0 *Appelen* van *f* 7.00 tot *f* 10.50 het mud. *Boter* (*wei*) van *f* 0.80 tot *f* 0.94. *Idem* (*hooi*) van *f* 1.10 tot *f* 1.30 het pond. *Hoendereijeren* van *f* 2.20 tot *f* 2.50 de 100 stuks. *Aardappelen* van *f* 2.20 tot *f* 2.50 het mud.

Amsterdam, 1 Maart. Tarwe in een doen; 129 ℔ wit bonte Pools. *f* 305; 133 ℔ dito *f* 320; [illegible] ℔ Boven *f* 275; 122 ℔ Jar. Vriess. *f* 216. Rogge prijshoudend 127 ℔ Pruiss. *f* 185. Garst als voren; 108 ℔ Jarig Pommer *f* 170.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Neder Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*

Feb.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerkingen
			N. ℔						
28	2	ono.	13.0	754.10	36.0	— 7.4	0.61	0	Ligt bewolkt
M	10	ono.	4.5	53.57	27.1	—10.6	0.78	0	Helder.
1	8	ono.	7.0	52.34	22.5	—16.0	0.90	0	Betrokken.
	2	ono.	15.0	52.24	32.7	—10.8	0.64	0	Idem.
	10	o.	22.0	55.05	30.6	— 7.2	0.92	0	Idem.
2	8	o.	23.0	56.61	26.1	—12.6	0.91	0	Zw. bewolkt.

AMSTERDAM 1 Maart 1858.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2 1/2	pCt.	64	64 1/16	64
dito dito	3	"	76 3/8	76 5/8	76 3/8
dito dito	4	"	97	97 1/16	97
Amortisatie-Sijndikaat	3 1/2	"	91 7/8		
Handelmaatschappij .	4 1/2	"	135 5/8	135 3/4	
Oost-Indische Leening	4	"	96		
SPANJE.					
Obligatien	1 1/2	pCt.	26	25 3/16	26 1/8
Oblig.	3	"	43 1/2	43 11/16	43 9/16
Binnenl. Schuld . .	3	"	37 1/2	37 5/8	37 5/8
Amortisable			6 11/16	6 3/4	
Bewijzen Koepons . . .			5 1/16	5 1/8	
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	45 9/16	45 5/8	45 9/16
dito 1856.	3	"	44 3/4	44 13/16	44 3/4
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	"	104 1/4	104 3/8	104 1/4
Certifikat. 1831 & 1833	5	"	91		
Certifikaten 1840. . .	4	"	84 1/4	84 1/2	84 1/4
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	"	83 5/8	83 3/4	83 3/4
" " N.	4	"	82 3/4	83	83
dito 5e Serie	5	"	96 1/4		
dito 1855 6e Serie . .	5	"	99 3/16	99 1/4	99 3/16
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			150 3/4		
Obligatien.	4	pCt.	78 1/4		
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	4	pCt.	62		
Oblig. Metaliek . . .	5	"	73 3/8	73 1/2	73 1/2
Oblig. Rente Am. . .	5	"	86 5/8	86 3/4	86 11/16
dito dito Nat. 1854.	5	"	76 7/16	76 9/16	76 9/16
dito dito	2 1/2	"	38 1/4	38 3/8	
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	98 3/8		
AMERIKA.					
Peru, Geldleening 1854	4 1/2	pCt.	78 1/2		
Ecuad. Oblig. 1855 .	100 £		13 1/2	14 1/8	
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	4 3/4	"	30 13/16	31	30 13/16
Grenada, Oblig. . . .	3 1/4	"	19 3/16	19 5/16	19 1/4
Mexiko, Obl.		"	19 7/16	19 1/2	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	"	87 5/8	87 3/4	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 52 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

UTRECHT 2 Maart.

Per telegraaf wordt ons uit Londen van *heden morgen* 't volgende gemeld:

„In de zitting van het Parlement van gister *maandag avond* heeft graaf *Derby* verklaard, dat Engeland in vriendschap wil blijven met alle regeringen, maar ook in de eerste plaats met Frankrijk. Hij billijkte daarom het voorstel van lord *Palmerston* omtrent de zamenzweringswet; maar hij gispte het niet antwoorden op de dépêche van graaf *Walewski*; alleen dat niet tijdig antwoord geven, maar niet de wet op de zamenzweerders heeft den val van het kabinet *Palmerston* veroorzaakt. De nieuwe regering zal van de Fransche regering een vriendschappelijke verklaring vorderen. Naar het antwoord dat daarop wordt gegeven, zal het verdere afhangen. De Indische wet trekt *Derby* in; omtrent de hervormingbill belooft de eerste minister niets.

„Lord *Clarendon* en lord *Granville* verdedigden de Regering van lord *Palmerston*. De laatste zeide, dat helaas in Engeland de koningsmoord openlijk werd gepredikt; dat kon de Britsche Regering niet langer loochenen en daar de Regering niet wist, of de daaromtrent door haar voorgestelde bill zou worden aangenomen of niet, wilde zij ook niet op *Walewski's* dépêche antwoorden. Daardoor had de Regering even eerlijk tegenover Frankrijk als Engeland gehandeld. Lord *Clarendon* las de dépêche, van lord *Cowley* ontvangen, voor, ten bewijze, dat Frankrijk niet op de bill aandrong en de Regering dus de eer van Engeland niet in de waagschaal had gesteld.

„De beide Huizen zijn daarop tot den 15 Maart verdaagd."

Eene tweede *depèche* uit Londen van *heden morgen* meldt, dat „de *Times* en de *M. Herald* ten stelligste „berigten, dat lord *Stratfort de Redcliffe* zijn ge„zantschap in Turkije heeft nedergelegd. Lord *Cowley* „blijft waarschijnlijk gezant te Parijs. — De koningin „is in Osborne aangekomen. — Te Londen heerscht „sterke sneeuwjagt."

Uit bovenstaande telegrafiesche berigten ziet men thans stellig, dat het nieuwe Britsche kabinet de zamenzweerdersbill weder ten tapijt zal brengen. Het Lagerhuis zal echter eerst te beslissen hebben, of het door de motie *Gibson* aan te nemen, ook de bill heeft willen verwerpen; was dat zoo, dan kon eerst over 6 maanden eene nieuwe wet op 't zelfde onderwerp worden voorgedragen. Men mag echter aannemen, dat het Lagerhuis alleen de ontijdigheid der wet heeft willen te kennen geven, en dat dus die zaak dan weldra geregeld zal worden, hoezeer ook in Engeland de drijvers en ultra-liberalen met kracht de natie tegen inwilligingen jegens Frankrijk op dit punt opruijen. De inpopulariteit van het *Derby*-bewind zal te gemakkelijker kunnen gepredikt worden, nu het van de reformbill zwijgt en de Indiesche bill intrekt, waartegen alleen de aristokratie en financie-wereld gestemd was. Door de mededeeling van lord *Derby* mag men dus niet meer dan vroeger op zijn langdurig bestuur rekenen, ook al mag het anders waar zijn, gelijk sir *Pakington* in zijn kiezersmanifest zegt, dat het minder goed is, dat dezelfde partij altijd aan 't bewind is, waarom de Tory's, al hebben zij de minderheid in het Parlement, het wagen moesten het bewind in handen te krijgen.

De aftreding van lord *Stratford* en het behoud van lord *Cowley* als gezanten, mag men als een nieuw blijk van welwillendheid van Brittanje jegens Frankrijk aanmerken.

Uit Parijs is weinig nieuws; om het belang der zaak hebben wij gemeend het regtsgeding tegen de moordenaars van den 14 Jan. iets uitvoeriger te moeten mededeelen. Wij hopen, dat dit onzen lezers welgevallig zal wezen. — De toelating in Frankrijk van de generaals *Changarnier* en *Bedeau*, en de opheffing van het slagters monopolie zijn feiten, die hier op dit oogenblik geene nadere bespreking behoeven.

Uit Indië zal men weder enkele bijzonderheden vinden; ook van den gevangene *Yeh* ontvangt men goede berigten. Nu hij geene vrees meer heeft voor zijn leven, is hij welwillend en rustig.

Omtrent de intrekking van de beide wetsvoordragten op de wijziging van het personeel en de regterlijke organisatie en de aanvraag tot ontslag der ministers van financiën en justitie, de heeren *Vrolik* en *v. d. Brugghen* hebben we gister morgen *per telegraaf* berigt ontvangen, en er onzen geabonneerden in de stad berigt van gezonden. Heden vernemen wij nog omtrent de ministeriële krisis te 's Hage, „dat er gister weder kabinetsraad is gehouden, „die door al de ministers werd bijgewoond. Wat „daarin besloten is, is niet bekend, maar men blijft „het daarvoor houden, dat het voorbeeld, door de twee „ministers gegeven, door anderen zal worden gevolgd. „Nopens hunne vermoedelijke opvolgers is nog niets „met eenige zekerheid bekend. Ten gevolge van deze „ministeriële krisis is de kamer tot nadere bijeen„roeping gescheiden en zijn zelfs vele leden der „kamer voornemens voor het oogenblik de residentie „te verlaten."

Tot zoover ons nader schrijven uit den Haag. Wij zullen omtrent de tegenwoordige krisis niets verder zeggen. Alleen ontleenen wij ten slotte nog de volgende regels van het *Weekblad van 't Regt* omtrent de thans ook ingetrokken wet op de regterlijke organisatie: „Zoo overtuigd als wij zijn, dat het land met de aanneming van dit ontwerp eene groote dienst zou bewezen worden, zoo overtuigd waren wij ook, dat het door de Kamer zou worden verworpen. Bij alle omstandigheden, die reeds vroeger te zamen liepen, om er dit einde van te voorspellen, kwam nu nog de politiek, en de politieke twisten en driften, die aan eene zaak als deze wel vreemd hadden mogen blijven, maar die niet meer schenen te gedoogen, dat *iets* in ons land tot stand kwam. Het oogenblik van publieke spanning, waarin wij ons weder bevinden, ware, in ons oog, dan ook zeer ongelukkig gekozen voor de beraadslaging over eene regterlijke organisatie; en dit ten minste is zeker, dat, als het ontwerp als ontwerp had kunnen rekenen op den bijval van de liberale partij in de kamer, die zich nu echter scheen voor te bereiden om tot de afstemming mede te werken, niet om het ontwerp, maar om den persoon van den minister, die het voorstelde, of, wat hetzelfde is, omdat men dezen de uitvoering eener nieuwe organisatie niet wilde toevertrouwen."

Bij zulk een staat van zaken moesten er veranderingen komen, en niets zal ons aangenamer wezen, dan te kunnen berigten, dat 's konings beslissing is gevallen, wat die ook zij, of op de aanneming van het ontslag van eenige ministers, of op een beroep op de natie.

— Z. M. heeft benoemd tot notaris te Putten (arr. Arnhem) *A. M. Beijerman*, kand.-not. te Noordwijkbinnen, en tot sekr. van de hoofdkomm. tot de zaken der Israëlieten *A. B. Wolff*, thans adjunkt-sekr. dier komm.

---

*— De laatste berigten hebben ons doen zien, dat de koude stroom, die in de eerste helft dezer maand bezuiden Petersburg en verder zw. optrok, zoodat de noordelijke grens benoorden Turkije heen liep, en de zuidelijke Konstantinopel en het noorden van Afrika nog insloot, nu in het laatst der maand zich noordelijker op heeft verplaatst. Het is of een tweede stroom evenwijdig aan deze, van het no. naar het zo., ook over ons land is heengegaan, tusschen zich en den bovengenoemden eene strook lands latende, het zuiden van Frankrijk, Spanje en Portugal, waar men een hooge temperatuur genoot. Den 26. echter hadden beide stroomen zich nagenoeg vereenigd en het was althans in Nederland, Frankrijk en Italië overal te koud; vooral ook te Weenen, waar men meermalen slechts 5 en 6 graden *Fahrenheit* heeft gehad. Over Marseille schijnt zich meestal de afscheiding te hebben bevonden. De dien ten gevolge bedekte hemel belette het veelvuldig waarnemen der planeet 51. Echter schrijft *Volz* den 25., dat hij voor deze met eenige waarschijnlijkheid een zeer uitmiddelpuntige loopbaan ($e = 0.4$) heeft gevonden; zoodat zij meer dan eenige andere planeet zelfs dan Venus onze aarde kan naderen, en dus de beste gelegenheid zal geven, om door hare parallox de juiste afmetingen van ons zonnestelsel te doen kennen.

B. B.

— De menigte te Daarlo dit jaar geëxploiteerde turf is in de laatste dagen op het onverwachts eene prooi der vlammen geworden. Men weet alsnog niet of dit ongeval aan moedwilligheid dan wel aan toeval moet worden toegeschreven. Men begroot de schade nu reeds op ca. *f* 500,000.

---

*— Uit 's Bosch ontvangen wij den volgenden brief:

Voor menige gemeente in ons vaderland zal de maand Februarij eene droevige herinnering nalaten, doordien velen in hunne sedert lang gekoesterde hoop zich hebben teleurgesteld gezien. In vele plaatsen bevinden zich, ten gevolge der omstandigheden, de gemeente-financiën in een bedenkelijken, ja hoogst treurigen toestand. Onder deze behoort onze gemeente zeer zeker niet in de laatste plaats, want 't is van algemeene bekendheid, dat het met de Bosscher financiën ellendig gesteld is. Het laat ons niet de oorzaken na te gaan, waardoor onze stad in dien toestand is gebragt, en onbillijk zou het zijn, eene stads-regering lastig te vallen over zaken, die geen keer meer hebben, en die dan toch gebeurd zijn met het oog op het een of ander nuttig doel. Zeker zal men ons stedelijk bestuur geen weelde of noodelooze uitgaven kunnen verwijten; integendeel kenmerkt het zich door eene goed beredeneerde zuinigheid, waarvoor de ingezetenen het niet genoeg dankbaar kunnen zijn. Dat zijne vroegere berekeningen en ramingen van inkomsten niet zijn uitgevallen, zooals men had gehoopt, is waarlijk de schuld niet van hen die ze maakten. Echter schijnt het, dat, reeds jaren geleden, de tegenwoordige toestand onzer stad is voorspeld. Er was een tijd, dat stadsrekening steeds prijkte met verbazende sommen batige saldo's, die bij velen de overtuiging deden ontstaan, dat de gemeente-kas in een goeden toestand zich bevond; doch sommigen, die van eene andere zienswijze waren, namen zulke voorspiegelingen niet zoo gaaf aan, maar wezen reeds toen op hetgeen thans gebeurt.

Onze finantiën behoeven dus hulp en wel spoedige en degelijke hulp; wat anders in onze gemeente zal gebeuren is niet te voorzien. De belasting op het gemaal is bij ons in der tijd afgeschaft, zoo als dit in vele gemeenten heeft plaats gehad. Doch daardoor is de ongelegenheid grooter geworden, en ofschoon het nu wel waar is, dat die afschaffing geenszins door den wetgever is voorgeschreven en de wet dergelijke verpligting niet oplegt, zoo is het toch ook eene waarheid, dat vele gemeenten aan den drang der omstandigheden hebben toegegeven, omdat, zooals een lid der Kamer heeft gezegd, zedelijke dwang bestond, waardoor de groote gemeenten tot de afschaffing van den gemaal-akcijns werden genoopt. Door die afschaffing getroostte zich onze stad de opoffering van eene verbazend groote som, en als ekwivalent nam zij haren toevlugt tot het algemeen aangenomen redmiddel, den hoofdelijken omslag, door den Minister van Finantiën zeer te regt genoemd: vermomde opcenten op het personeel. Doch al spoedig zag men tot welke onbillijkheden die aanslag aanleiding gaf, daar hij juist drukte op hen, die ontheven dienden te worden. Het innen dier belasting ging dan ook met zooveel moeijelijkheden gepaard, dat de Raad onzer stad, zooals bekend is, besloot bij de Hooge Regering er op aan te dringen om tot den vroegeren stand van zaken te mogen terugkeeren. De Minister, zeker met het oog op de indiening van de thans verworpen voordragt, gaf de regering onzer stad te kennen, dat hij het wenschelijk achtte met den hoofdelijken omslag voort te gaan, want dat zij spoedig bij de algemeene regeling van de belasting op het personeel zou geholpen worden. De Minister heeft woord gehouden: hij heeft een ontwerp ingediend, waardoor hij de onbillijkheden en de onevenredigheden uit het belastingstelsel trachtte weg te nemen en, het verband tusschen de Rijks- en de gemeente-finantiën, door de afschaffing van den gemaal-akcijns verbroken, te herstellen. De Minister heeft ons de duidelijkste bewijzen geleverd, dat hij de gemeenten heeft willen helpen door eene groote som ten koste van het Rijk ten haren behoeve af te staan. Het is daarom te bejammeren, dat dit ontwerp door de vertegenwoordiging des lands niet gewijzigd is goedgekeurd. Vraagt men nu, waarom de Kamer haar afkeurend votum daaraan heeft gehecht, dan is men gedwongen het onverklaarbare antwoord te geven; omdat dit ontwerp, hoewel hetzelfde beoogende als zij, den weg niet had ingeslagen, dien elk lid voor zich dacht, dat de ware was. Want de gemeenten helpen, den druk der belastingen meer dragelijk maken, was toch het doel, waartoe allen wilden komen; belastingen moesten afgeschaft of meer rationeel worden verdeeld, opdat ze op den min vermogende ook het minst zouden drukken; maar daartoe stelde de een voor: ontheffing van de voedingsmiddelen; de ander: van de brandstoffen; een afgevaardigde uit ons gewest gaf de regering den raad de opcenten op het personeel en de gebouwde eigendommen ten behoeve van de gemeenten af te staan. Er bestaat, zeide deze vertegenwoordiger verder, gebiedende noodzakelijkheid om de gemeenten te helpen, en bij het uitspreken dezer woorden zweefde hem stellig de nijpende toestand der stad, door hem vertegenwoordigd, voor oogen. En toch heeft die afgevaardigde, wien wij groote behartiging voor de belangen zijner kommittanten met allen volgaarne toekennen, hoewel hulde brengende aan de pogingen door de regering aangewend, zijne afkeurende stem gehecht aan het ontwerp zelf.

Maar hoe zullen nu de meeste gemeente-kassen worden geholpen? Hoe zal het gaan inzonderheid bij ons, waar de hoofdelijke omslag niet geïnd en de gemaal-akcijns niet meer betaald worden? In een der laatste vergaderingen van onzen gemeenteraad werd, bij gelegenheid van eene zekere zaak, door een der raadsleden gezegd, dat hij niet afkeerig was van het denkbeeld om eene nieuwe belasting uit te schrijven. Doch wij vragen, of van verre weg de meeste ingezetenen onzer stad in gemoede mag gevergd worden, dat zij nog meer offers brengen, zij die zoo zeer onder den druk van opbrengst gebukt gaan, en voor wie meerdere opbrengst radikaal onmogelijk is? Wij vertrouwen daarom dat in eene der volgende Raads-vergaderingen, waarin zeker stadsfinantiën ter sprake zullen gebragt worden, onder zoo vele bekwame en verlichte mannen, een zal opstaan met een gelukkig denkbeeld, dat voor onze stad een reddingmiddel aanbiedt, zonder de ingezetenen nog meer te belasten. Onlangs hebben wij gekregen belastingen op publieke vermakelijkheden, belastingen op wijn, belastingen op honden enz.; dit alles vinden wij zeer goed: die naar den schouwburg wil gaan, zal voor een dubbeltje boven den

gezetten-prijs niet t'huis blijven, die wijn drinkt, moet tegen de stedelijke belasting niets hebben, die voor zijn genoegen een hond houdt, zal daarvoor wel een paar gulden jaarlijks over hebben. Tegen zulke opbrengsten, belastingen op weelde, verheffen wij geenszins onze stem; wij vinden die billijk en zouden wenschen, dat zij nog hooger opgevoerd en nog van meer andere dergelijke artikelen wierden geheven, daar zij betaald worden vooral door menschen, die goed betalen kunnen, voor wie die belasting niet drukkend is; maar wij dulden geene direkte belastingen, die niet naar een billijken maatstaf kunnen geheven worden, die juist hen treffen, voor wie elke penning, dien zij niet naar alle regt en billijkheid betalen, een bloedpenning is.

Van welken kant moet dan voor onze gemeente hulp komen opdagen? Wij weten het niet, en zijn niet zonder zorg voor de toekomst, vooral met het oog op de meerdere uitgaven, die voor de deur staan, als noodzakelijk voortvloeijende uit de wet op het lager onderwijs, waarvoor de uitgaven oneindig hooger zullen klimmen, dan tot hiertoe het geval was. Ook deze lasten heeft de Hooge Regering al zeer mooi op den rug van de gemeenten weten te laden, hoewel wij altijd hebben gemeend, dat dit zoo duidelijk juist niet bleek uit het art. der grondw. Eischte dus niet die zaak nieuwe offers van onze stads kas, dan had de regering dat geld kunnen gebruiken, ten einde de stedelijke schutterij in staat te stellen in een eenigzins behoorlijken toestand op de inspekties te verschijnen, want ook bij die heerscht geene weelde! Hare muzijk is sedert lang afgeschaft; doch daarvoor is wel een ekwivalent te vinden: men kon, in navolging van de groote lui te Parijs, die op de bals hunne polka's zelven zingen met begeleiding van orkest, ook hier de schutterij hare marschen zelve laten fluiten met akkompagnement van de trommen, als ze die nog hebben; dan was die ten minste zoover gered.

*— Vrijdag ll. sprak in het natuurkundig gezelschap de heer *Reuvens*, ingenieur van den Waterstaat te Gouda, over onze hoofdrivieren. Na de gevaren te hebben opgesomd, waarmede zij ons bedreigen, en die bij een altoos mogelijke doorbraak steeds grooter worden, ook omdat de slaperdijken achter de bandghen geplaatst, zoozeer verwaarloosd zijn, zette hij historisch en kritisch de plannen uiteen, door verschillende waterbouwkundigen *Bruinings*, *Goudriaan*, *Blanken*, *Kraaijenhof*, prof. *Moel* als lid van de kommissie voorgeslagen. Spr. helderde alles met vele opzettelijk vervaardigde teekeningen toe, en toonde hoe men in later jaren meer als gevaarlijken bondgenoot dan als vijand was gaan behandelen, en sedert 1851 begonnen was regelmatigheid in het bed der rivier te brengen, haar eigene kracht daartoe aan te wenden, en die te versterken of liever te bewaren door in plaats van de vele killen beneden Gorinchem slechts één goede verbinding te geven met het Hollandsch Diep.

ITALIE.

TURIJN, 25 Februarij.

In de militaire akademie alhier hebben eergisteren ter zake van veranderingen in de voorschriften op de examina ongeregeldheden plaats gehad, die nog toenamen toen eenige kweekelingen deswege gearresteerd werden. Gisteren werd de akademie door 150 man linietroepen bezet.

DUITSCHLAND.

TRIEST, 26 Februarij.

De laatste berigten, die hier uit Konstantinopel zijn ontvangen, loopen tot den 17. Febr. De handel was er traag, en de ellende zoo groot, dat mannen en vrouwen uit het volk den sultan hadden omringd en geregtigheid hadden verzocht tegen hen, die de duurte der levensmiddelen bevorderen. De sultan had het hoofd van het oktrooi afgezet, en beraamde middelen, om de ellende des volks te hulp te komen.

De vijandelijkheden in de Turksche provinciën tusschen de Christenen en de Turken duren voort. Na het gevecht bij Zubzi hebben beide strijdenden hunne stellingen behouden. Kojusko had zich aan de Turken onderworpen, waarom de Montenegrijnen dat plaatsje in brand hadden gestoken. *Bukalovich* is met een korps Montenegrijnen in Suttorina gevallen, tengevolge waarvan het Turksche tol-detachement naar Castel-nuovo is teruggetrokken. Kort daarop stonden de Turksche saniteits-gebouwen, waarin dat detachement zich wilde vestigen, in vlammen.

Uit Alexandrie (Egypte) wordt aan de *Gazzetta di Genova* geschreven, dat zelfs in het Nijl-dal sneeuw ligt en de oude Pyramieden op de met sneeuw bedekte Alpentoppen gelijken.

FRANKFORT, 28 Februarij.

De Bonds-vergadering heeft den bouw van eene vaste brug over den Rijn, voor den ijzeren spoorweg van Waldshut, bekrachtigd, en *f* 30,000 voor de herstelling van de militaire gebouwen in Mainz, die door het springen van het buskruid magazijn ernield zijn. Het voorstel van Hanover nopens de Holstein-Lauenburgsche zaak is aangenomen zoo als de kommissie het heeft gewijzigd.

Er zijn wederom 200 Mormonen uit Zweden, Noorwegen en Denemarken over Hamburg naar Utah vertrokken.

ENGELAND.

LONDEN, Maandag 1 Maart.

Eene regerings-dépêche uit Indië bevat het volgende: De opperbevelhebber te Futtychur maakt toebereidselen om naar Oude op te rukken, waar het Britsche leger tegen 25 Febr. zal kunnen invallen. Het getal opstandelingen te Lucknow wordt op 100,000 geschat; zij moeten echter den moed verloren hebben, en wachten in hunnen angst op eene gelegenheid om te kunnen onderhandelen. Ratyark is bemagtigd, en Sangar ontzet. Aan een honderdtal vrouwen en kinderen is leven en vrijheid geschonken. Avas, de versterkte stad in Rajpootana, is den opstandelingen ontnomen. In de omstreken van Delhi heerscht volmaakte rust.

De Arabia is te Liverpool binnengekomen, met Nieuw-Yorksche berigten van 17 Febr. en 598,300 dollars in specie. De senaat te Washington heeft aan zijne kommissie voor buitenl. zaken de taak opgedragen een onderzoek in te stellen naar de middelen op welke wijze een einde zou kunnen worden gemaakt aan het met Groot-Brittannië bestaande traktaat van wederkeerigheid.

Het *Court of Queen's bench* heeft uitspraak gedaan in de zaak der direkteuren van de Royal British Bank, beschuldigd van het plegen van bedriegelijke en oneerlijke operatiën. *Brown*, *Esdaile* en *Cameron* zijn veroordeeld tot een jaar, *Kennedy* tot 9 maanden, *Owen* tot 6 maanden en *Macleod* tot 3 maanden gevangenisstraf.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Februarij.

Omtrent de zittingen van het hof der Assissen van de Seine en den loop der debatten van het regtsgeding omtrent den moordaanslag van den 14. Jan. is het volgende zeker nog wel der mededeeling waardig.

Eergister den 25. werd de zitting geopend; zooals te voorzien was, was de geregtzaal vol. *Orsni* is van middelbare grootte; lange zwarte bakkebaarden omzetten zijn bleek gelaat. Hij heeft een open voorhoofd; zijne haren beginnen reeds te grijzen. — *Gomez* heeft een bleek, weinig beduidend uiterlijk, dat geringe verstandsontwikkeling aanduidt. — *De Rudio* is klein en gezet; zijn hoofd staat kort op de schouders; zijne gelaatstint is olijfkleurig; eene dunne zwarte snor dekt zijn bovenlip. — *Pieri* is de oudste der beschuldigden. Hij heeft een lang aangezigt, een hoog voorhoofd met geheel gevulden baard. — De beschuldigden zijn bijna geheel in 't zwart gekleed; alleen *de Rudio* draagt eene gekleurde das; zij spreken goed fransch, maar met een Italiaanschen tongval.

Na de gewone formaliteiten begon de voorzitter *Delangle* het verhoor der beschuldigden. *Gomez* heeft zich gehouden bij zijne vroegere afgelegde verklaringen. Hij is te Parijs gekomen, om in dienst te treden bij *Orsini*; den 6 Jan. was hij met *Pieri* uit Londen daartoe op reis gegaan, met een valsche pas; hij was over Calais naar Rijssel gegaan, om daar op *Pieri* te wachten, die nog naar Brussel moest. Te Londen had hij reeds op den schoorsteen bij *Orsini* de bommen gezien. Te Parijs was hij met *Pieri* afgestapt aan 't hotel *France et Champagne*, rue Montmartre. Eerst den 10 Jan. was *Orsini* in 't hotel gekomen, den 11. had hij *Orsini* opgezocht en den 12. was hij in diens dienst getreden, en had daarom zijn intrek genomen in het hotel *Saxe*. Den 14. had hij zijn heer ontbijt voorgezet; deze was uitgegaan, terwijl *Gomez* zijn paard ging afstappen. Ten 4 ure kwam *Orsini* weder t'huis, om tegen 5½ weder uit te gaan. Later zijn *Pieri* en *della Syloà* (*Rudio*) gekomen. Hem was ten slotte eene bom gegeven, met bevel zijn meester daarmede te volgen. De beschuldigde beweert niets van den toeleg geweten te hebben, en alleen zich bewust te zijn geweest, dat hij in de dienst van *Orsini* zijn land zou kunnen dienen. Eerst op weg had zijn meester hem gezegd, dat men den Keizer ging dooden, dat hij, *Gomez*, een bom moest werpen onder het rijtuig, en dat hij daarin niet zooveel gezien had, omdat hij wat gedronken had.

De Rudio verklaart, dat hij in Nov. zekere *Carlotti* heeft ontmoet, die hem kennis gaf, dat *Orsini* naar hem had geïnformeerd. Aan *Orsini* geschreven hebbende, antwoordde *Pieri*, dat iemand den besch. zou komen zien. Den 2 Jan. was *Bernard* werkelijk bij hem gekomen, ruim *f* 8.— hem gevende. Den 8 ontving hij van denzelfden een valschen pas, nog eens *f* 8.—, terwijl beloofd werd, dat aan zijne jonge vrouw *f* 1.20 per week zou worden bezorgd, zoolang hij te Parijs den heer *Allsopp* behulpzaam was. Den 9 Jan. kwam de besch. te Parijs; den 10 bezocht hij *Allsopp*, vond *Gomez* en herkende *Orsini*, wien de besch. een brief van *Bernard* overhandigde. *Pieri* kwam spoedig, aan wien hij werd voorgesteld; de besch. kreeg bij *Pieri* de kamer van *Gomez*; een hoed en een jas werden hem dadelijk gekocht. Men vroeg hem, of er vertrouwen in hem te stellen was, en gaf hem te kennen, dat hij eene bom onder het rijtuig des keizers moest werpen. In 1856 was *Rudio* bijna door een zijner landgenooten vermoord, omdat men hem voor een Fransch spion aanzag; hij meende dus nu niet te mogen teruggaan. Na met *Pieri* elken dag uit te zijn gegaan, kwam *Orsini* des Donderdags zeggen, dat dien avond het plan moest worden ten uitvoer gebragt. Later in den avond kwam *Orsini* zeggen, dat er haast was, want dat het moest gebeuren, elders dan bij gedacht had; men ging dus de bommen halen; de besch. moest de tweede bom werpen; dat had hij gedaan, en was toen in een herberg gaan zitten, waar hij was gebleven, tot dat hij gearresteerd werd. Te Parijs had de besch. 300 fr. ontvangen. Reeds in Dec. had hij met *Orsini* briefwisseling gehouden over plannen; hij had gemeend, dat die alleen eene revolutie in Italie golden.

Orsini heeft bij vroegere verhooren bekend, en die bekentenis later weder teruggetrokken. Thans heeft hij verklaard de waarheid te willen zeggen, zonder anderen te benadeelen. Hij heeft herinnerd, dat hij in zijn leven slechts één doel gekend heeft, zijn vaderland van het vreemde dwangjuk te bevrijden, en zich op de Oostenrijkers te wreken, die moorden en plunderen. Daarom heeft hij aan alle zamenzweringen tegen Oostenrijk deel genomen; maar daarom ook had hij in 1848 de Franschen, die hij toen krijgsgevangen maakte, alhoewel zij hem bekampten, de vrijheid hergeven onder de kreten van: *Leve Frankrijk*, *leve de vrijheid*, *leve Italië!* Altijd tegen Oostenrijk zamenzwerende, was *Orsini* in 1853 in Hongarije in handen zijner vijanden gevallen; hij zou gehangen worden, toen het hem gelukte te ontsnappen. Toen is hij in Engeland gekomen, om zoo mogelijk zijn vaderland ook daar nog van dienst te kunnen wezen. Hij was overtuigd geworden, dat het niet baten kon de vrienden des vaderlands bij 10 of 20 tallen te laten fusileren, gelijk *Mazzini* deed. Hij had zich tot de lords van Engeland gerigt, om hen voor Italie's vrijheid te winnen; maar de Indiesche zaken sloegen daar weldra alle koop op bijstand in. Er was slechts een man, die voor Italie iets kon doen, dat was *Napoleon III*. Maar zijn voorleden gaf de zekerheid, dat hij niets doen zou; hij werd dus een hinderpaal, dien *Orsini* eerst alleen wilde uit den weg ruimen; dat ging echter niet en hij moest medewerkers zoeken. Deze hebben op hem alle schuld willen werpen; daarover vertoornd had hij hen beschuldigd; dat deed hem thans leed; te dien opzigte trok hij alles in. *Allsopp* had hem geholpen, zonder echter meer dan vermoedens te kunnen hebben, omtrent zijne ware plannen; ook *Bernard* was buiten de wezenlijke zaak. Wat de bommen betreft, hij had het donderpoeder in Frankrijk gebragt, om het in de bommen te doen, waarvoor hij het model in het muzeum te Brussel had gevonden; de vulling had hij zelf met de meest mogelijke voorzigtigheid bewerkstelligd. Den 14. was hij naar de opera gegaan; *Pieri* nam toen eenigzins den schijn aan, te willen verwijderen; hij had hem later zien voorbijgaan, zonder te begrijpen, dat hij gearresteerd werd. *Orsini* had hierop eene bom gegeven aan een nevens hem staanden Italiaan, wien hij niet verder wilde aanduiden, maar wiens komst daar met hem was afgesproken, en die haar geworpen had; hij had van dien persoon niet gesproken, omdat men bij zamenzweringen geheimzinnig moet blijven handelen. De President heeft den besch. hierop opmerkzaam gemaakt, op het onwaarschijnlijke, dat hij zelf de bom niet zou geworpen hebben; deze bewering achtte de Voorzitter alleen begrijpelijk, omdat *Orsini* bij de onheilen, die zijne werptuigen hadden veroorzaakt, voor de wereld en voor zijn eigen gevoel wilde volhouden, dat zijne hand althans vreemd was aan de misdaad, die in zijne ziel was gerijpt. — Naar zijne antecedenten gevraagd zijnde, zeide *Orsini* o. a., dat hij in 1849 tot goeverneur van Ancona benoemd en met onbeperkt gezag bekleed, omdat er de provincie door roof en moord werd verontrust, dadelijk 32 ultra-republikeinen had doen arresteren en vonnissen; men schoot toen op *Orsini*, maar de rust was wedergekeerd; en in eene proklamatie zeide hij toen: „De Republiek is niet het toelaten van moord. De moord ligt niet in mijne beginselen. De vrijheid van Italië moet zich niet door moord, maar door zachtheid, zedelijkheid en deugd vestigen.” Eene militaire junta was door *Orsini* ingesteld; deze veroordeelde 3 ambtenaren, die de vrijheidsboomen hadden omvergeworpen, ter dood. Daar de zaak der Italiaansche vrijheid toen echter reeds door de Fransche wapenen werd vernietigd, achtte *Orsini* het bloedvergieten noodeloos en had hij de 3 veroordeelden persoonlijk gered. Gedurende zijn bewind had hij buitengewone heffingen moeten doen; hij had daarin slechts het voorbeeld van *Napoleon I* gevolgd. Wat zijne veroordeeling te dier zake aangaat, hij behoeft alleen te herinneren, dat in den Pauselijken staat slechts geregtshoven bestaan, om de wet en het regt te schenden. Hij had den Romstaat daarop moeten verlaten, omdat hij de vervallenverklaring van den Paus had goedgestemd en wegens eene vroegere veroordeeling voor zamenzwering reeds door den Paus was geamnestiëerd. — Eindelijk be-

tuigde *Orsini* nog op de vragen van den voorzitter, dat hij aan de illuminatie-toebereidselen gezien had, dat de Keizer des avonds naar de opera ging, dat ieder van de twee beschuldigden op eigen bestweten een bom geworpen had; dat hij zich gelden had verschaft, door lezingen in Engeland te houden, lezingen die aan *Kosnith* alleen ƒ200,000 er hadden opgebragt, en dat hij gehoopt had, dat als zijn plan gelukt was, daardoor Frankrijk eene andere staatkunde zou hebben gaan volgen tegenover Italië, dat dan weder bij magte had kunnen worden op te staan en zijne onafhankelijkheid te herwinnen.

Pieri heeft bij zijne getuigenis, even als bij vroegere verhooren, verklaard, dat hij met de misdadige plannen tegen den keizer niet bekend was. Hij beweerde thans, dat hij naar Parijs was gekomen om familiezaken (zijne vrouw en zijn zoon bevinden zich te Parijs) en omdat hij op eene omwenteling rekende. *Pieri* heeft eene soort van protest voorgedragen tegen 't geen hij de valsche beschuldigingen tegen hem noemde; de Voorzitter kon hem dat protest niet doen ten einde brengen, en herinnerde aan de jury, dat *Pieri* dadelijk na zijne in hechtenisneming niets gerept had van zijne familie, maar alleen had verklaard, dat hij naar Italië ging, en te Parijs een zekeren heer *Allsopp*, over eenige instrumenten moest spreken; hij was te Brussel geweest, om op verzoek van *Bernard* iets af te halen; hij wist niet wat het door hem afgehaalde stuk ijzer was. Te Brussel had hij zijne vroegere dienstmeid *Rosina Hartmann* gesproken. *Pieri* treedt vervolgens in onderscheidene verhalen, omtrent pistolen, die hij zegt zelf nimmer gekocht te hebben, ofschoon de president als zijn oordeel geeft, dat, even als *Orsini* de bommen, *Pieri* de revolvers geleverd heeft. Den 14., zegt *Pieri*, heeft hij met *Orsini* afrekening gehouden, daarna met *Rudio* gedineerd, zijne vrouw bezocht, die aan de barrière d'Enfer woonde, die hij niet t'huis vond, maar voor wie hij 160 fr. aan een buurman overhandigde. Tegen 6 uur keerde hij met *Rudio* naar het hotel, *Orsini* sprak hen daar, en kwam hen met een rijtuig afhalen. Omdat *Pieri* niet altijd met *Orsini* eensgezind was, had hij zijn pistool medegenomen; *Orsini* had hem een bom gegeven, omdat hij zeide een huisonderzoek te vreezen. De president herinnerde echter, dat *Pieri* vroeger heeft verklaard, dat hij met *Allsopp* (*Orsini*) over eene uitvinding moest spreken, en dat de bom, die men bij hem heeft gevonden, buiten de barrière *des Martyrs* moest geprobeerd worden. Het verhoor van *Pieri* bleef verder vol onwaarschijnlijke betuigingen, zoodat de president hem ten slotte toevoegde: „Wat gij heden ook verhaalt, ge zijt ontegenzeggelijk de medepligtige van *Orsini*. Als men, gelijk gij dat durft doen, scheidsregter wil wezen over het lot van vorsten en volken, moest men althans den moed hebben om de verantwoordelijkheid zijner daden op zich te nemen en openhartig de waarheid zeggen." De Voorz. vraagt hem nog, of hij niet in 1830 als student wegens het in de lombard zetten van een horlogie van een zijner vrienden veroordeeld is tot kerkerstraf; of hij in 1833 niet vervolgd is voor het stelen van een paraplui en of hij in 1843, na zich aan 't hoofd te hebben gesteld van eene bende, waaraan hij den naam van regement gaf, door den groothertog van Toskane niet van zijn geusurpeerden rang van majoor is ontzet, een rang dien hij onteerde?

Hierna begon het gehoor der getuigen. Enkelen hebben slechts eenige mededeelingen te doen omtrent het gebeurde op den 14. De heeren *Devisme* en *Caron* geven verslag van hun onderzoek der gevonden bommen; de bommen waren met omstreeks 130 grammen donderpoeder gevuld en moesten door die hoeveelheid elk stellig in 200 stukken springen. Dr. *Tardieu* verklaart, dat hij alleen 511 wonden van de bommen heeft gezien; de gekwetsten hadden meestal 3 tot 10 wonden; hij had 156 gekwetsten behandeld, waaronder 24 vrouwen en 11 kinderen; 8 personen waren gestorven; enkele personen hadden hun oog verloren. De logementhoudster, waar *Pieri* en *Rudio* waren gehuisvest, verklaarde, dat de 4 beschuldigden den 14. 's morgens ten 11 ure bij elkaar waren geweest, terwijl *Rudio* des avonds ten 10 ure aan 't hotel kwam, zonder licht naar boven ging, en zeide, den volgenden morgen vroeg te zullen vertrekken. De konsierge der woning van *Orsini* getuigde, dat deze eene maand in rue Monthabor gewoond had, dat op den avond van den 14. Jan. de 4 beschuldigden bij elkaâr waren geweest, en dat *Orsini* gewond was teruggekeerd en gezegd had den volgenden dag te willen vertrekken. De overigen hebben niets bijzonders gemeld.

Op de teregtzitting van den 26. Februarij zijn nog twee getuigen gehoord: *Rosina Hartmann*, die *Pieri* te Brussel had opgezocht, en aan wie deze gezegd had, dat hij eene gewigtige zaak ging volbrengen, welke als zij gelukte hem veel heil zou aanbrengen, maar als ze niet slaagde hem het hoofd zoude kosten. Als dienstmeisje bij *Pieri* te Birmingham had zij de verschillende beschuldigden bij dezen gezien; *Pieri* ontving bijna alle politieke vlugtelingen en gaf hen dan zoo mogelijk aanbevelingen mede. — De heer *Taylor* gaf verslag van de bommen, die hij op aanbeveling van een heer *Smith* voor den heer *Allsopp* gemaakt had, ten getale van zes.

De prokureur generaal heeft hierop zijn rekwisitoor genomen. Na het gewigt van zijn taak te hebben uiteengezet, zegt hij: „Geboren ten gevolge van bewegingen en wanorde, waarvan wij allen nog de bloedige herinnering bewaren, heeft de regering des keizers zich in de eerste plaats gesteund op het algemeen stemregt. Van hare kracht heeft zij gebruik gemaakt, om Frankrijk binnenslands de rust te hergeven, die het sinds lang niet meer kende, en buitenslands eene grootheid en een overwigt, die in Europa algemeen erkend worden. Zulk een staat van zaken vernietigde velerlei hoop, velerlei berekening. Zij die door wanorde en regeringloosheid tot eenig gezag willen komen, vervloekten de hinderpaal, die hunne plannen in den weg stond, en hunne pogingen strekten dus om die omver te werpen. Dank zij de te toegeeflijke administratie, dank de te onuitputtelijke goedertierenheid, werden de rangen van het leger des kwaads grooter; zij herstelden zich, hunne woorden werden stoutmoediger, hunne bedreigingen heftiger, en meer en meer werd het woord vergeten, dat pas Frankrijk was komen verblijden: „Het is tijd, dat de goeden zich gerust stellen, en de slechten beven." Van alle kanten kwamen er doffe geruchten in omloop, als voorloopers van een algemeene ramp; duizenderlei verslagen geven er het bewijs van. Het was het leven des keizers, dat men bedreigde, omdat men dat beschouwde als de steunpilaar voor de maatschappij in Europa, en door hem te vermoorden, wilde men geraken tot die algemeene regeringloosheid, die de wanhopige bron, de schandelijke weg is voor zulke bedoelingen, voor hen, die de zoodanige najagen. Men moet echter erkennen, dat die moordaanslagen niet hier te lande zijn gesmeed; in den vreemde en door vreemden zijn zij gevormd. In Engeland, onder de schaduw van die beschermende wetten, welke met onze gewoonten, onze instellingen, ons gevoel en onze zeden niet schijnen te strooken, maar die wij niet te ligtvaardig moeten beoordeelen, omdat wij ze niet genoeg kennen, en omdat ze, bovenal, de wetten zijn van een groot volk, — in Engeland werden die plannen beraamd, en hier moet ik dien aanslag verklaren en de geschiedenis u leveren van hen, die als beschuldigden voor u plaats nemen." De prokureur-generaal gaat vervolgens de bijzonderheden van het leven van elk der 4 beschuldigden na. *Orsini*, in 1819 geboren, is een man, gevormd om zaâm te zweren, zijn geheele leven is een strijd geweest tegen orde en wet. Hij heeft den roman van zijn leven opgemaakt en heeft die aan de jeugd als voorbeeld gesteld. Mogt dat leven echter ten afschrik strekken voor allen. *Orsini* is bedrijvig, heftig, ondernemend, vol ijdelheid, die van zich wil doen spreken, en die er behagen in schept te verhalen, dat de vrouwen zich beijverden, om hare woningen te verlaten, om hem te zien, die zijne bewakers wist te ontsnappen. Hij is een tooneelheld, die luide roept van zijne liefde voor de waarheid, maar die de justitie bedriegt, die eene logenachtige edelmoedigheid ten toon spreidt en zijne medepligtigen niet wil beschuldigen, maar die hen toch met den vinger aanwijst, die ten slotte als zijne laatste hoop door schijnbare verhevenheid van karakter de laagheid zijner misdaad tracht te bedekken. In 1845, op 25 jarigen leeftijd, wordt hij wegens zamenzwering voor zijn leven naar de gallijen verwezen; in 1846 krijgt hij gratie en zweert trouw. Zijne eer schendt hij, gelijk al die mannen, die met het geweten transigeren, terwijl elk eerlijk mensch, die ellendige uitvlugten verwerpt en den meineed voor een onzedelijke en schandelijke daad houdt. *Orsini* komplotteert op nieuw; hij wordt lid dier Constituante, die aan hare poorten een *Rossi* laat vermoorden, zonder zelf naar de moordenaars onderzoek te laten doen; als buitengewoon kommissaris gaat hij naar Ancona, en ook daar gaat hij weder komplotten maken, zelfs tegen zijne politieke vrienden, om de partijen, zegt hij, tot elkaar te brengen. Teregt wordt hij dan ook op nieuw in zijn vaderland gevonnisd. De misdaden pleegde hij wel is waar niet tot eigen voordeel, maar er blijkt weder uit, in welken afgrond de revolutionnairen worden gesleept, gedrongen door hun toestand. *Orsini* moet dan ook onder valsche namen reizen; hij doorkruist Zwitserland en Duitschland altijd tot oproer aanzettend; hij tracht op last van *Mazzini* een bondgenootschap van den dood te vormen, om revolutie te zaaijen, en zelfs niet voor moord terug te beven. Het hoofd van dat genootschap wordt eindelijk gevat, maar ontkomt en neemt de wijk in Engeland. Daar vindt hij een ander, *Pieri*, minder ontwikkeld, maar even eerzuchtig, en nog stoutmoediger, doch op ongelukkiger schaal. Deze in 1808 in Toskane geboren, wordt op 22 jarigen leeftijd reeds veroordeeld wegens diefstal van een horlogie; bij de instruktie was gebleken hoe los hij van leven was. Op 33 jarigen ouderdom wordt hij op nieuw om diefstal vervolgd, hij vlugt naar Frankrijk; hij trouwt te Lyon eene vrouw, die hij mishandelt, zoodat zij, met hare twee kinderen hem verlaat. In 1848 vindt men *Pieri* op de barrikades terug. Hij wordt om zijne heftigheid uitgezet, neemt den titel van majoor aan, schaart eenige huurlingen om zich, dient den groothertog van Toskane, maar gedraagt zich zoo, dat de regering hem weldra zijn titel ontneemt. Hij keert naar Frankrijk, waar hij in 1852 weder wordt uitgezet; hij roept de goedertierenheid des keizers in; maar niet meer in Frankrijk toegelaten, gaat hij naar Engeland, en wordt te Birmingham taalmeester, en hij bereidt er de misdaad voor, waarvoor hij nu teregt staat. *Bernard* is de derde persoon, ook een trouwe deelgenoot in het leger der wanorde; hij is de ziel van het komplot, hij bezorgt alles, valsche passen, adressen voor het vervaardigen van bommen, pistolen; hij geeft geld, weet alle hinderpalen uit den weg te ruimen. Die drie zijn de hoofdlieden van het komplot. — Van *Allsop* spreekt de prok. gen. slechts in 't voorbijgaan. — *Rudio*, nauwelijks 25 jaar, is een werktuig van *Mazzini*. Hij heeft reeds een vonnis ten zijnen laste; lid van eene vervallen familie, heeft hij zich voor dood doen gelooven, omdat hij die nog meer ten schande strekte. Door zekeren *Carlotti*, dien men een eerlooze noemt, komt hij in aanraking met de zamenzweerders. Wat moeten de eerloozen in die partij wezen, als dit hier de eerlijken zijn! roept de prok. gen. uit. — *Gomez*, 29 jaar oud, heeft in het vreemdenlegioen gediend, is later bediende in een hospitaal, en wordt in 1855 wegens diefstal tot 6 maanden veroordeeld. In Engeland wendt hij zich tot *Pieri*, den helper van alle staatkundige ballingen, en deze ziet in hem een goed werktuig, wien men echter nimmer alleen laat, omdat men hem niet genoeg vertrouwt. — De prok. gen. somt hierop de bijzonderheden van hunne reis, van hun verblijf te Parijs en van de voorbereiding van den aanslag op. Hij vraagt daarom hunne schuldigverklaring, zonder op de omstandigheid te willen komen van dat treurig schouwspel, dat zij hebben geleverd, door zonder schroom aan hun bloedig opzet, vrouwen, kinderen en grijsaards op te offeren. Ten slotte gewaagt hij van het edele gedrag van den keizer en de keizerin, van 't geluk, dat *Pieri* juist den oogenblik voor de uitvoering der misdaad wordt gevat, terwijl *Orsini* wordt gewond, en dus slechts de helft der kogels hun vernielende werking konden doen, om eindelijk uit te doen komen, dat voor geen der beschuldigden jeugd, of politieke dweeperij als verzachting kan worden aangemerkt, omdat, gelijk *Orsini* juist verklaard had, allen zeer goed wisten wat zij deden. Zijne slotwoorden waren: „De Voorzienigheid heeft den keizer gered. Op het tooneel zelf van den aanslag, te midden van het bloedbad, toen de slagtoffers nog op de straat lagen, ging er een kreet van heil uit het volk op! Die vreugdgalm drong overal door; nog hoor ik de klok der *te Deum's* rommelen. Niemand was er, die niet begreep, dat door het behoud des keizers de maatschappij gered was. Maar neen, ik bedrieg mij. De pogingen der moordenaars zouden onmagtig geweest zijn. Ook al ware de keizer gevallen, zij zouden de orde en de instellingen, die hij gevestigd heeft, niet vernietigd hebben. Geheel Frankrijk ware in zijne droefheid opgestaan, om zich rondom den opvolger van den troon te scharen. De keizer kan vergaan, zijn geslacht en zijn naam zullen blijven leven!"

Na eene pauze heeft de advokaat *Jules Favre* voor *Orsini* het woord opgevat. Hij zette dadelijk op den voorgrond, dat hij het moeijelijke van zijne stelling begreep, maar dat hij daarvoor niet had willen terugtreden. Ofschoon zich niet buigende voor de beginselen en de mannen die de prok. generaal voorstaat en zijn eigen politiek geloof behoudende, betuigt hij, dat hij den moord verfoeit. „Ik heb een afkeer van het geweld, en ik veroordeel de magt, die niet in de dienst van 't regt wordt gebruikt, zeide hij. Indien er eene natie ongelukkig genoeg was, om in de handen van een dwingeland te vallen, dan moet het niet de ponjaard wezen, die zijne ketenen verbreekt. God, die zetelt, kent de uren, die den dwingeland zijn weggelegd; Hij bespaart voor hem andere meer onvermijdelijke onheilen, dan de werktuigen van zamenzweerders!" De advokaat zegt vervolgens, dat hij getroffen is geweest over het ongeluk, de standvastigheid van zijn klient, evenzeer als hij zijne misdaad beseft. Zijn hoofd moet daarom vallen als zoenoffer voor de beleedigde maatschappij, maar Spr. wil toch het gedrag van *Orsini* verklaren, en over die onsterflijke ziel, die weldra tot God zal wederkeeren, eene straal van die waarheid werpen, die haar in de toekomst, in de herinnering zal beschermen. Minder bevoorregt in zijne vrijheid van spreken, zal de advokaat, de oorzaken niet opsommen, die gedurende zooveel jaren de geschokte maatschappij telkens zulke misdaden doet beleven. Maar hij wil toch de overtuiging vestigen, dat *Orsini* niet de man is, die uit eerzucht of haat misdadiger werd, maar die gedurende zijn geheele leven tegen de verdrukking van den vreemde heeft gestreden, die de liefde voor zijn vaderland met het bloed zijns vaders heeft bekomen, en die met de moedermelk die beginselen heeft ingezogen, waarvoor hij zich heeft opgeofferd. Zijn vader heeft in 't Fransche leger ge-

diend, tot in de ijsvelden van Rusland. In zijn na den val van *Napoleon* verdrukt vaderland teruggekeerd, heeft hij weldra deel genomen in de zamenzweringen. Op 12jarigen leeftijd zag *Orsini* in 1831 zijn vader vergeefs voor 't vaderland den strijd voeren. Zijn haat tegen de onderdrukkers van Italië moest daardoor gevoed worden. *Orsini* is dan ook geen gewoon zamenzweerder; hij is de Italiaan, die de kanker kent, die aan het welzijn van zijn vaderland knaagt, de ketenen voelt, waarmede het gekluisterd wordt. *Orsini* heeft zich daarom gewijd aan dezelfde zaak, die de *Napoleon I* voorstond, die ook een eenig Italië wilde en geen tijdelijk gezag van den Paus. Voor dat beginsel zwoer *Orsini* in 1845 zamen, werd hij veroordeeld, maar ook geamnestieerd. Na zijn eed van trouw heeft hij niet tegen den Paus, maar in Toskane en tegen Oostenrijk alleen gekomplotteerd. Toen de gebeurtenissen van 1848 uitbarstten, was *Orsini* mede aan de spitse. Maar hij heeft toen niet zaâmgezworen. Hij heeft alleen in de wetgevende vergadering te Rome tegen den Paus gestemd; en die vergadering, uit het algemeen stemregt voortgesproten, hoe is die gevallen. Alleen door het geweld van Europa, door het kanon van Frankrijk. Maar de Italianen wilden toch niets anders dan zich losmaken van de ketenen die hen drukten. Dat doel streeft *Orsini* ook later na, toen hij in Hongarije gevat en na 10 maanden gevangenis te Mantua ter dood veroordeeld wordt. Den dag voor zijne teregtstelling wordt hij gered door eene vrouw, die weet, dat wêer een man zal sneven, die aan het heil zijns Vaderlands zich gewijd heeft. Van eene hoogte van 40 el laat hij zich door een laken af, wordt gewond, blijft 48 uren in een verijsden vijver, en wordt eindelijk door jagers gered. De Voorzienigheid wilde niet, dat hij zou sneven. Waarom heeft zij dat niet gewild? Wat zullen wij zeggen van de wegen des Allerhoogsten? Thans zit hij daar van moord beschuldigd. Om die misdaad te trachten te verkleinen, waartoe zou dat dienen; alleen bedenke men, dat hij voor de gemaakte slagtoffers voor God verantwoording verschuldigd is, niet voor de menschen, die op de intentie moeten letten. De heer *Jules Favre* leest hierop, met goedkeuring des keizers een brief voor door *Orsini* in 't belang van de toekomst van Italië den keizer uit zijn kerker gezonden.

»*Aan Napoleon III, Keizer der Franschen.*

»De verklaringen, welke ik in dit bij gelegenheid van den aanslag van 14 Jan aanhangig geworden proces tegen mij zelven afgelegd heb, zijn voldoende, om mij op het schavot te brengen; en ik zal de doodstraf ondergaan, zonder gratie te vragen, zoowel omdat ik mij niet wil verootmoedigen voor dengene, die de vrijheid van mijn ongelukkig vaderland in de kiem gesmoord heeft, als omdat de dood in den toestand, waarin ik verkeer, voor mij eene weldaad is. Aan het einde mijner loopbaan, wil ik desniettemin eene laatste poging wagen, om Italië te hulp te komen, voor welks onafhankelijkheid ik tot op dezen dag alle gevaren getrotseerd en tot alle offers bereidwillig de hand geleend heb. Dit is het onvermoeide doel mijner vurigste wenschen, en deze laatste gedachte is het dan ook, welke ik in de woorden, welke ik tot U. M. rigt, wil blootleggen.

»Om het tegenwoordige evenwigt in Europa te handhaven, moet Italië onafhankelijk gemaakt, of moeten de ketenen, onder welken Oostenrijk het in slavernij houdt, vaster toegehaald worden. Vorder ik voor de bevrijding van Italië, dat het bloed der Franschen voor de Italianen zal worden vergoten? Neen, zoo ver ga ik niet! Italië verlangt alleen, dat Frankrijk niet tegen hetzelve interveniëert; het verlangt, dat Frankrijk niet aan Duitschland toestaat Oostenrijk te ondersteunen in den strijd, die aldra zal volgen. En dit is het, wat U. M. kan doen, wanneer gij wilt. Van dezen wil hangt het geluk of het ongeluk van mijn vaderland, het leven of de dood eener natie af, aan welke Europa voor het grootste gedeelte zijne beschaving te danken heeft.

»Dit is de bede, welke ik uit mijnen kerker tot U. M. rigt, terwijl ik er niet geheel aan twijfel, dat mijne zwakke stem gehoor zal vinden. Ik bezweer U. M., aan mijn vaderland de onafhankelijkheid weder te geven, welke zijne kinderen in het jaar 1849, door de misslagen der Franschen zelf, verloren hebben. Moge U. M. zich herinneren, dat de Italianen, onder welken ook mijnen vader behoorde, met vreugde hun bloed vergoten hebben voor *Napoleon den Groote*, overal waar het hem behaagde hen te geleiden; moge U. M. bedenken, dat zij hem tot aan zijnen val getrouw bleven; moge U. M. niet vergeten, dat, zoolang Italië niet onafhankelijk is, de rust van Europa, alsmede de uwe, slechts eene hersenschim is! Moge U. M. niet het oor sluiten voor de laatste raadgevingen van eenen patriot, welke hij van de trappen van het schavot tot u rigt! Moge U. M. mijn vaderland bevrijden, en de heilwenschen van 25 millioen burgers zullen u hier namaals volgen.

»Uit de gevangenis Mazas, 11 Febr. 1858.

»FELIX ORSINI."

Uit dat schrijven kan blijken, wat *Orsini's* doel is. Hij legt voor zijn geopend graf alle politieke haat van zich, en doet voor zijn Vaderland een beroep op hen, dien hij beklaagd heeft. »En gij leden der Jury zult dezen man oordeelen, zonder drift en zonder zwakheid; (zoo eindigde *Favre*) maar God, die daar boven is, God, voor wien en beschuldigden en regters eenmaal zullen verschijnen, God, die ons allen zal oordeelen, God, die het gewigt onzer misslagen zal meten, God zal ook over dezen man oordeel vellen, en zal hem welligt eene vergiffenis schenken, die de regters onmogelijk hebben geacht.

De pleitrede van den advokaat *Nogent Saint Laurens* voor *Pieri* heeft weinig belangwekkends opgeleverd. — Hij betoogt hoofdzakelijk, dat de verklaring, die *Pieri* van zijne onwetenheid geeft omtrent den moordaanslag, hoe onwaarschijnlijk, toch niet onmogelijk heeten kan. Zamengezworen kan hij hebben; maar wat is die zamenzwering geweest, nu hij geen deel heeft gehad aan de uitvoering?

De heer *Nicolet* heeft voor *Gomez* gepleit, en vooral doen uitkomen diens bijzondere stelling als onderhoorige, zijne mindere ontwikkeling, de wijze waarop hij tot alles door de hoofdleiders als gebragt is, en hoe hij, door zijne droefheid, na de misdaad, voor een koffijhuis bijna wezenloos neêrgezeten, eerst de aandacht der voorbijgangers en toen die der policie getrokken heeft, en daardoor de inhechtenisneming der schuldigen heeft vergemakkelijkt. *Gomez* is slechts het blinde werktuig, dat zeker niet met de hoofddaders op gelijken lijn kan gesteld worden.

De heer *Mathieu* heeft de verdediging van *de Rudio* voorgedragen en getracht het mededoogen te winnen voor dezen ongelukkigen jongeling; *de Rudio* vroeger kadet uit eene goede, maar in verval zijnde familie gesproten, heeft ook van zijn vader, die insgelijks in 't Fransche leger gediend heeft den haat tegen Oostenrijk overgeërfd. Op 15jarigen leeftijd treedt hij, liever dan kadet te blijven, onder de vanen der bestrijders van de onderdrukkers van zijn vaderland. Te Venetië en in Rome strijdt hij moedig. Na het herstel der zaken in Italië wordt hem weder aangeboden kadet te worden; maar hij moet dan Oostenrijk dienen. Daartoe kan hij niet besluiten en hij kiest liever armoede en kommer. Hij gaat naar Engeland; hij geeft daar les. In 1855 trouwt hij een 15jarig arm meisje; in dat huwelijk wordt hem een kind geboren. Intusschen worden zijne lessen minder, door de gedrukte omstandigheden. In 1857 weet hij geen raad meer; zijne jas zelfs heeft hij moeten verkoopen. Waar zal hij hulp vinden, brood voor vrouw en kind; zijne landgenooten, eenmaal hebben zij hem gewantrouwd en het daarom zelfs op zijn leven toegelegd. Hij vraagt toch bij zijne medeballingen hulp. Die wordt hem toegezegd. Eenmaal geholpen, is hij gebonden, eenmaal op weg, moet hij vooruit; wat zal anders zonder eenige steun zijne uitkomst wezen? Zoo is de jeugdige *Rudio* tot de ijsselijkste misdaad gekomen. Zal men hem daarvoor straffen gelijk de anderen; zal men voor hem geen indulgentie kennen?

Hierna maakte de president zijn resumé. Hij verklaarde zich ten strengste tegen *Orsini* en *Pieri*, doch zeide dat *Rudio* en *Gomez*, die wegens hunne jeugd, en doordien zij slechts verleid waren geworden, eenige verschooning verdienden, in het medelijden der gezworenen aan. Ten 5 ure zonderden de gezworenen zich in hunne raadkamer af. Het vonnis werd ten $8^{3}/_{4}$ ure uitgesproken. *Orsini*, *Pieri* en *Rudio* werden tot de straf der vadermoorders, *Gomez* wegens verzachtende omstandigheden tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld. De beschuldigden verlieten de geregtszaal zonder een enkel woord in het midden te brengen.

Art. 13 van het wetboek van strafregt luidt aldus: »De wegens vadermoord ter dood veroordeelde zal in een hemd, blootvoets en met een zwarten sluijer over het hoofd naar de geregtsplaats gevoerd worden, hij zal op het schavot te pronk staan, terwijl een deurwaarder het vonnis voorleest, en zal alsdan onmiddelijk geëxekuteerd worden."

De beschuldigden hebben allen, behalve *Gomez*, kassatie aangeteekend. Het proces zal Donderdag voor het hof van kassatie in behandeling komen.

PARIJS, 28 Februarij.

De *Moniteur* berigt heden, dat de monopolie der slagterij te Parijs met den 31. Maart is afgeschaft.

De regering verwacht van de opheffing der beperking van het aantal slagters wel geene onmiddelijke verandering, daar monopoliën steeds nog eenigen tijd na hunnen dood hunne werking doen gevoelen, maar weldra zal ook die ophouden en zal men hier het vleesch tot zijn werkelijken zooveel mogelijk van alle buitensporige en nevenwinsten ontdanen prijs kunnen koopen, iets, dat alleen het gevolg kan zijn van vrije konkurrentie en den natuurlijken loop van zaken. Het vleesch zal voortaan alleen duur zijn, als het vee duur is, doch telkens als dit in prijs vermindert zal het publiek er door gebaat worden.

Ieder die voortaan het slagtersbedrijf wil uitoefenen zal de plaats moeten opgeven waar hij zulks zal doen, opdat in het belang der hygiene het vleesch kosteloos kan gekeurd worden. Op de veemarkten worden tusschenpersonen aangesteld, die borg stellen en ten taak hebben de dieren levend in kommissie te nemen en op de door den eigenaar gestelde voorwaarden te verkoopen; men behoeft echter van hunne diensten geen gebruik te maken.

Gisteren zijn de ter dood veroordeelde *Rudio*, *Orsini* en *Pieri* naar de gevangenis van Roquette overgebragt.

De verklaring van den heer *Jules Favre*, bij de verdediging van *Orsini*, dat hij nl. diens brief aan den keizer met verlof van Z. M. voorlas, heeft veel opziens gebaard, en ook het misnoegen van den Oostenrijkschen gezant verwekt, eene teergevoeligheid, die men aan het hof nog al overdreven acht. Toen men den keizer vraagde of de brief kon worden medegedeeld, zeide hij, niet te gelooven zich te mogen verzetten tegen de bekendmaking van een stuk, dat de verdediging in het belang van een beklaagde wenschte te berde te brengen. De verdediging is met den brief op uitdrukkelijk bevel des keizers in den *Moniteur* overgenomen.

Naar men zegt, zou de regering niet op *Bernard's* uitlevering aandringen, daar het wel te verwachten is, dat de Engelsche regtbank hem tot deportatie zal veroordeelen.

Volgens verschillende berigten moet het plan bestaan, dit voorjaar in Italië weder oproer te verwekken; vooral Napels en Rome moeten de oproerstokers op het oog hebben, en ook Sardinië zou niet vergeten worden. Te Genua hebben dan ook reeds onderscheidene arrestatiën plaats gehad, even als elders is men voorbereid. Gedurende de laatste dagen van het karnaval vond men te Rome elken morgen op straat plakaten aangeplakt, houdende dat de *Marianne* (het universeel demagogisch genootschap) keizer *Napoleon* en kardinaal *Antonelli* ter dood veroordeeld had.

Men spreekt hier algemeen van eene reorganisatie der kommissariaten van politie. Om die beter aan hun doel te doen beantwoorden, zou men eenigen toevertrouwen aan onderofficieren, die krachtiger zullen handelen, dan de burgerlijke ambtenaren.

De nieuwe minister van binnenl. zaken heeft den leden van het Wetg. Ligh. doen mededeelen, dat het hem hoogst aangenaam zal zijn zich met hen te onderhouden over den toestand des lands in het algemeen en hunne verschillende departementen in het bijzonder, en dat voortaan de betrekkingen tusschen het ministerie drukker en geregelder zullen zijn dan vroeger. Het schijnt dus, dat de Raad van State voortaan een weinig minder tot trechter zal dienen.

De konferentiën zullen van wege de Turksche regering waarschijnlijk door *Fuad Pacha* worden bijgewoond, aangezien de Turksche gezant niet tijdig genoeg hier terug zal kunnen zijn.

PARIJS, 1 Maart.

De *Moniteur* berigt heden, dat de keizer aan de generaals *Changarnier* en *Bedeau* heeft vergund naar Frankrijk terug te keeren.

De *Moniteur* kondigt de verschijning aan van het eerste deel van de *Correspondentie van Napoleon I.*

De Beurs is heden gedrukt. De 3 pCt. deden bij likwidatie 69 fr. 45 c.

— 1 *Maart.* Rente kont. $4^{1}/_{2}$ pCt. 95,10; op tijd 3 pCt. 69,70; Fr.-Oost. Spoorw. 742; Sp. $1^{1}/_{2}$ pCt. 26; 3 pCt. $37^{3}/_{4}$.

MARSEILLE, 27 Februarij.

De handelszaken zijn hier gedrukt doordien eenige handelshuizen hunne betalingen hebben geschorst; men berekent, dat deze 20 millioen schulden hebben.

De keizer wordt in April in deze stad verwacht; doch Z. M. zal Algerië niet bezoeken.

Uit Athene heeft men berigten tot den 20 Febr. Prins *Adalbert van Beijeren* had zich naar Konstantinopel begeven. De winter was in de Grieksche en Turksche provinciën streng, en de toestand der grensprovinciën slecht.

Uit Turkije's hoofdstad heeft men berigten tot den 17 Feb. Het weder was er wel verbeterd, maar de ellende was er steeds groot. Men was er zeer bezorgd over den voortgang van den opstand in de grensprovinciën. De Christenen in Bosnië en Herzegowina blijven in opstand. De plaats hebbende gevechten zijn niet beslissende en van weêrszijden wordt met afwisselend geluk gestreden. Aan de Albaneesche grenzen is het ook tot vijandelijkheden gekomen. De *Presse d'Orient* beschuldigt de Montenegrijnen, de Turken op nieuw te hebben aangevallen, in weerwil van den raad der Fransche konsuls. Dat dagblad zoekt de ontevredenheid daarin, dat de Christenen alleen met belastingen gedrukt en de Turken daarvan vrijgesteld worden.

Uit Bucharest schrijft men, dat er nopens de zaak van Walachijë en Moldavië verschil blijft bestaan tusschen de afgevaardigden *de Talleyrand*, *Basili* en *Bulwer*. Het bestuur in die provinciën is thans ellendig.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.